

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
T: 080 81 80
E: gp@zagovornik-rs.si

Zadeva: 0700-20/2025/18
Datum: 18. 12. 2025

Zagovornik načela enakosti (Zagovornik) na podlagi 21. člena v povezavi s 33. in 37. členom Zakona o varstvu pred diskriminacijo¹ (ZVarD) ter prvega odstavka 207. člena Zakona o splošnem upravnem postopku² (ZUP) v postopku, začetem na predlog predlagatelja, v zadevi ugotavljanja diskriminacije po ZVarD zoper družbo (kršitelj), izdaja naslednjo

ODLOČBO

1. **Družba** (kršitelj), je s tem, ko je dne 25. 4. 2025 okoli 14.10 ure njen zaposleni varnostnik predlagatelja med nakupovanjem v trgovini in po tem, ko je predlagatelj trgovino zapustil, zaradi osebne okoliščine barve polti obravnaval manj ugodno, kot druge kupce trgovine,

kršila prepoved diskriminacije iz 4. člena v povezavi s prvim odstavkom 6. člena ZVarD (neposredna diskriminacija) **zaradi osebne okoliščine barve polti**.

2. Stroški v tem postopku niso nastali.

OBRAZLOŽITEV:

Predlog za obravnavo diskriminacije:

Zagovornik je dne 30. 4. 2025 prejel predlog za obravnavo diskriminacije predlagatelja, ki je predlog dopolnil dne 19. 5. 2025. Predlagatelj je zatrjeval neposredno diskriminacijo na področju dostopa do komercialnih dobrin oziroma do dobrin in storitev, ki so na voljo javnosti. Predlagatelj je pojasnil, da ga je med nakupovanjem v trgovini varnostnik v trgovini diskriminiral zaradi njegove osebne okoliščine rase.

Predlog za obravnavo diskriminacije se nanaša na dogodke z dne 25. 4. 2025 ob 2.10 uri. Predlagatelj je navedel, da si je tega dne v trgovini ogledoval čevlje, pri tem pa ga je varnostnik ves čas spremljal in opazoval. Ko je čevlje kupil in zapustil trgovino, ga je varnostnik ustavil in zahteval, da se z njim vrne v trgovino, kjer naj bi vodja trgovine želel osebno preveriti vsebino njegove nakupovalne vrečke. Predlagatelj je nadalje navedel, da je varnostniku izročil vrečko v pregled, vendar je ta vztrajal, da se vrneta nazaj v trgovino, pri tem pa ga je potiskal proti sobi za osebje, kar so spremljali drugi kupci in obiskovalci trgovine. V omenjeni sobi je varnostnik pregledal predlagateljeve nakupovalne vrečke in ugotovil, da je vse v redu. Predlagatelj je navedel še, da je varnostnik po pregledu izjavil, da ne zaupa temnopoltim ljudem; celotno izkušnjo pa je opisal kot izredno ponižujočo in kot rasno profiliranje ter diskriminacijo na podlagi rase. Po dogodku se je obrnil na policijo, ki njegove pritožbe ni želela sprejeti.

¹ Zakon o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. [33/16](#) in [21/18](#) – ZNOrg)

² Zakon o upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, [82/13](#), [175/20](#) – ZIUOPDVE in [3/22](#) – ZDeb)

*

Postopek pred Zagovornikom:

V dokaznem postopku je Zagovornik prebral predlog za obravnavo diskriminacije z dne 30. 4. 2025 z dopolnitvijo z dne 19. 5. 2025 ter s prilogami (posnetek zaslona - dokazilo o plačilu; izpis in pritožbo podjetju X); dne 20. 5. 2025 opravil poizvedbi pri podjetju Y in na Policijski upravi ter prebral odgovor podjetja Y z dne 28. 5. 2025 in odgovor Policijske uprave z dne 10. 6. 2025; vpogledal v podatke sodnega registra za podjetje Y in za kršitelja; dne 30. 6. 2025, dne 9. 7. 2025, dne 1. 10. 2025 ter 13. 11. 2025 na kršitelja naslovil poizvedbe oziroma dopise ter prebral odgovor kršitelja z dne 9. 7. 2025.

*

Zagovornik je v zvezi z navedbami predlagatelja na podlagi javno dostopnih podatkov in na podlagi vpogleda v sodni register³ ugotovil, da v trgovini opravlja dejavnost podjetje Y. Na omenjeno podjetje je zato dne 20. 5. 2025 naslovil poizvedbo o varnostni službi, s katero imajo sklenjeno pogodbo o zasebnem varovanju v omenjeni trgovini, ter prosil, da zavarujejo posnetke varnostnih kamer za kritično obdobje. Dne 28. 5. 2025 je Zagovornik prejel njihov odgovor, da so bili posnetki varnostnih kamer že izbrisani in da je dne 25. 4. 2025 v trgovini storitev varovanja na podlagi pogodbe o varovanju ljudi in premoženja z dne 1. 2. 2025 opravljala družba kršiteljica.

Na podlagi vpogleda v sodni register⁴ je Zagovornik ugotovil, da gre za družbo, katere zakoniti zastopnik je direktor AB. Zagovornik je glede trditve predlagatelja, da je bilo diskriminatorno ravnanje varnostnika, ki je zoper njega v kritičnem času izvajal postopke, ugotovil, da je le-te varnostnik opravljal po pooblastilu delodajalca, torej je opravljal delo kot odgovorna oseba v imenu delodajalca. Zagovornik je varnostno službo oziroma družbo v predmetnem postopku obravnaval kot kršitelja zato, ker je dopustil, da je varnostnik ravnal na diskriminatoren način.

Ker je predlagatelj navedel, da se je v zvezi s svojim primerom obrnil tudi na policijo, ki pa pritožbe naj ne bi sprejela, je Zagovornik dne 20. 5. 2025 na Policijsko upravo in na Generalno policijsko upravo naslovil poizvedbo (dokument številka 0700-20/2025/7), ali se je predlagatelj v zvezi z zgoraj opisanimi dogodki dne 25. 4. 2025 po 14. uri ali kasneje obrnil na katerokoli policijsko postajo ter kaj je pri tem navedel. Hkrati je predlagal, da bi se zaščitili morebitni posnetki varnostnih kamer za kritično obdobje v zgoraj omenjeni trgovini. Dne 10. 6. 2025 je Zagovornik prejel odgovor Ministrstva za notranje zadeve (MNZ), da so opravili poizvedbo na vseh mestnih policijskih postajah Policijske uprave ter da nikjer ni dokumentiranega postopka z osebo po imenu (predlagatelj). Nadalje so pojasnili, da so pregledali posnetke video nadzornih sistemov policijskih postaj, iz katerih pa je bilo razvidno, da je na Policijsko postajo (PP) dne 25. 4. 2025 ob 14.23 uri prišla neznana oseba, ki bi, glede na časovne okoliščine obravnavanega dogodka in glede na to, da je Zagovornik navedel, da je predlagatelj temnopolt, lahko bila predlagatelj. Omenjena oseba se je pogovarjala z dežurnim policistom in po treh minutah odšla iz prostorov policijske postaje, preden so policisti zabeležili njene podatke. Glede posnetkov varnostnih kamer so pojasnili, da je bil dne 26. 5. 2025 opravljen razgovor z odgovorno osebo v trgovini, pri čemer je bilo ugotovljeno, da so bili posnetki varnostnih kamer v trgovini že izbrisani, saj se hranijo mesec dni.

*

Zagovornik je bil o obstoju domnevne diskriminacije seznanjen na podlagi predlagateljevega predloga za obravnavo diskriminacije, zato je vodil postopek ugotavljanja diskriminacije na predlog diskriminirane osebe v skladu s 33. in 37. členom ZVarD. Za vsa vprašanja postopka,

³ Javno dostopno na <https://www.ajpes.si/podjetje/...&EnotaStatus=1>

⁴ Javno dostopno na <https://www.ajpes.si/podjetje/...&EnotaStatus=1>

ki niso urejena z ZVarD, pa Zagovornik skladno z drugim odstavkom 3. člena ZUP smiselno uporabi slednjega.

*

Predlagatelj je zatrjeval, da je bil zaradi svoje osebne okoliščine rase med nakupovanjem izpostavljen strožjemu nadzoru varnostnika kot ostali nakupovalci. Predlagatelj je natančno opisal ravnanje varnostnika ter pojasnil, da je varnostniku rekel, da bo njegovo nesramno vedenje prijavil, nakar je varnostnik odgovoril, da ga ne zanima, če ga bo prijavil, saj temnopoltim ne zaupa. Predlagatelj glede izjave varnostnika ni predložil dokazil, vendar je Zagovornik glede na okoliščine primera ocenil, da s takšnimi dokazili niti ne more razpolagati. Vsebina izjave kaže, da je varnostnik predlagatelja, ki je temnopolt in mu varnostnik zato ne zaupa, med nakupovanjem v trgovini nadzoroval bolj strogo, kot nadzoruje povprečnega obiskovalca. Glede dejstva, da je nakupoval v trgovini, je priložil račun in potrdilo o plačilu, ki dokazujeta, da je v trgovini v kritičnem času bil in da je tam dejansko opravil nakup. Predlagatelj se je glede slabše obravnave, ki jo je zatrjeval, po dogodku glede na lastne navedbe obrnil na policijo, naknadno pa, v skladu z nasvetom policije, tudi na varnostni službo X. Priložil je pritožbo omenjeni varnostni službi, katere vsebina je skladna z navedbami v predlogu za obravnavo diskriminacije, in odgovor varnostne službe X, da v trgovini ne opravljajo storitev varovanja. Iz predlagateljevih navedb nadalje izhaja, da sam ni imel dostopa do pravilnega podatka o tem, katera varnostna služba opravlja storitev varovanja v trgovini, zato se je obrnil na Zagovornika.

Zagovornik je ocenil, da je predlagatelj s tem, ko je v predlogu in v dopisu za podjetje X skladno in natančno povzel vsebino izjave varnostnika in opisal ravnanje varnostnika oziroma potek dogodkov v trgovini, izpolnil trditveno breme v skladu z dokaznim standardom »prima facie - na prvi pogled« ter z opisom poteka dogodkov **izkazal, da bi v zadevi lahko šlo za diskriminacijo** (40. člen ZVarD). Pri tem je upošteval, da je predlagatelj takoj po dogodku ukrepal, in sicer je naslovil pritožbo na varnostni službo; ko pa je ugotovil, da se ni obrnil na pravo varnostno službo, je dogodek prijavil Zagovorniku, predvsem pa je upošteval poseben položaj, ki ga je predlagatelj imel kot kupec, ter okoliščino, da je predlagatelj predložil vsa dokazila o poteku dogodka, s katerimi je razpolagal, ter da z dodatnimi podatki oziroma dokazili ni razpolagal in tudi ni mogel razpolagati.

*

Kot domnevnega kršitelja je Zagovornik prepoznal družbo (kršitelj), na katero je dne 30. 6. 2024 naslovil poizvedbo in jo pozval, da se opredeli do navedb predlagatelja. Tako je kršitelju dal možnost, da dokaže, da do diskriminacije ni prišlo. Kršitelja je posebej pozval, naj:

- sporoči imena vseh varnostnikov, ki so dne 25. 4. 2025 ob 2.10 uri opravljali varovanje v trgovini, sporoči pa naj tudi ime varnostnika, ki je obravnaval predlagatelja;
- pojasni, kje v trgovini varnostniki pregledujejo vsebine vrečk nakupovalcev ter ali je bil pregled, kot ga je opisal predlagatelj, ukrep po 4. točki prvega odstavka 45. člena Zakona o zasebnem varovanju⁵ (ZZasV-1) ali kateri drugi ukrep;
- pojasni, kaj je bil razlog za obravnavo predlagatelja dne 25. 4. 2025 ob 2.10 uri ter ali obstaja o tem v evidencah domnevnega kršitelja kak zapis; če le-ta obstaja, naj ga posreduje Zagovorniku;
- pojasni, kolikokrat so varnostniki v omenjeni trgovini opravili podobne preglede dne 25. 4. 2025 in kolikokrat v posameznih mesecih leta 2025, pri čemer je Zagovornik domnevnega kršitelja pozval tudi, da posreduje zapise oziroma evidence takšnih pregledov;

⁵ Zakon o zasebnem varovanju (Uradni list RS, št. 17/11)

- pojasni, na podlagi kakšnih kriterijev se varnostniki odločajo, katere kupce bodo nadzorovali; ter ali se za nadzor odločajo na podlagi posameznikovega zunanjšega videza, kot je npr. barva kože, ter kakšni so razlogi za to;
- posreduje interna navodila za ravnanje varnostnikov, če takšna navodila obstajajo.

*

Dne 9. 7. 2025 je Zagovornik prejel odgovor kršitelja, da posveča izjemno veliko pozornosti usposabljanju vseh zaposlenih, še posebej varnostnega osebja, in to na področjih, kot so spoštovanje človekovih pravic, etično ravnanje ter zakonodaje, ki ureja področje zasebnega varovanja, med drugim tudi ZVarD in ZZasV-1. Kršitelj je navedel tudi, da v podjetju strogo zavračajo vsakršno obliko diskriminacije in ravna po načelih spoštovanja raznolikosti, pri čemer ne razlikujejo ljudi glede na njihovo raso, narodnost, spol, veroizpoved, spolno usmerjenost ali druge osebne okoliščine. Izpostavil je, da so kot eno izmed prvih podjetij v panogi zaposlili osebo temne polti v varnostni službi, prav tako imajo zaposlene pripadnike različnih skupnosti, kar potrjuje njihovo zavezanost k enakopravni obravnavi vseh posameznikov.

Glede obravnavanega dogodka z dne 25. 4. 2025 je domnevni kršitelj pojasnil, da je bil izključno rutinskega značaja in izveden v skladu z zakonodajo, natančneje 35. in 36. členom ZZasV-1, ki varnostniku omogočata izvedbo ukrepov, kadar za to obstajajo utemeljeni razlogi, pri čemer v nobenem trenutku ni bil izražen ali nakazan sum kraje na podlagi osebnih okoliščin kupca, prav tako pa mu ni bilo nikoli rečeno, da je tat. Pojasnili so, da je bil namen pregleda izključno preverjanje vsebine vrečke, kar je standarden varnostni postopek, ki velja za vse kupce v primeru zaznanih neskladij. Zanimali so, da bi varnostnik kakorkoli neprimerno komuniciral s stranko ali izražal mnenja glede katere koli osebne okoliščine, še posebej rase, pri čemer so obžalovali, da je predlagatelj kot kupec zaradi postopka doživel neprijetno izkušnjo, saj namen ni bil poniževanje, temveč zakonito izvajanje nalog varovanja.

*

Zagovornik je kršitelju dne 9. 7. 2025 pojasnil, da v postopku ugotavljanja diskriminacije velja pravilo obrnjenega dokaznega bremene, določenega v 40. členu ZVarD, ki določa, da mora v primeru, kadar diskriminirana oseba v postopku pri Zagovorniku izkaže dejstva, ki upravičujejo domnevo, da je bila kršena prepoved diskriminacije, kršitelj dokazati, da v obravnavanem primeru ni kršil te prepovedi, oziroma da je neenako obravnavanje dopustno v skladu s tem zakonom. Ker kršitelj na nekatera vprašanja Zagovornika sploh ni odgovoril ter s svojimi navedbami ni izkazal, da varnostnik predlagatelja zaradi barve njegove polti med nakupovanjem ni obravnaval manj ugodno oziroma da predlagatelj ni bil izpostavljen strožjemu nadzoru, kot ostali nakupovalci, je Zagovornik ocenil, da z odgovorom na prvo poizvedbo Zagovornika kršitelj ni dokazal, da do diskriminacije ni prišlo, oziroma se ni razbremenil. Zagovornik je zato na kršitelja istega dne naslovil dodatno poizvedbo:

- glede na navedbo, da je predlagatelja v kritičnem času obravnaval varnostnik, je Zagovornik kršitelja pozval, da posreduje kopijo službene izkaznice omenjenega varnostnika;
- ponovno ga je pozval, da sporoči imena vseh morebitnih ostalih varnostnikov, ki so dne 25. 4. 2025 ob 2.10 uri opravljali varovanje v trgovini;
- ponovno ga je pozval, da pojasni, kje v trgovini varnostniki pregledujejo vsebine vrečk nakupovalcev;
- glede navedbe, da je šlo za pregled po 35. in 36. členu ZZasV-1, je kršitelja opozoril, da se omenjeni zakonski določbi nanašata na deponiranje oziroma na prenehanje veljavnosti službene izkaznice varnostnika ter ga ponovno pozval, da pojasni, ali je bil pregled, kot ga opisuje predlagatelj, ukrep po 4. točki prvega odstavka 45. člena ZZasV-1 ali kateri drugi ukrep;

- ponovno ga je pozval, da pojasni, kaj konkretno je bil razlog za obravnavo predlagatelja dne 25. 4. 2025 ob 2.10 uri, saj je bilo v odgovoru navedeno, da je šlo za rutinski ukrep, za izvedbo katerega pa naj bi obstajali utemeljeni razlogi, ter ga pozval, naj te razloge navede;
- ponovno ga je pozval, naj odgovori na vprašanje, ali obstaja o izvedbi ukrepa v evidencah kršitelja kak zapis ter, če tak zapis obstaja, naj ga posredujejo;
- ponovno je zastavil vprašanje, kolikokrat so varnostniki v omenjeni trgovini opravili podobne preglede dne 25. 4. 2025 in kolikokrat v posameznih mesecih leta 2025, ter kršitelja pozval, da posreduje morebitne zapise oziroma evidence takšnih pregledov.

Kršitelj na drugo poizvedbo ni odgovoril ter tudi ni zaprosil za podaljšanje roka za odgovor.

*

Zagovornik je predlagatelja dne 5. 8. 2025 seznanil s potekom postopka ter mu posredoval odgovor kršitelja ter dopis MNZ s prilogami. Predlagatelja je seznanil, da se lahko v roku 15 dni od prejema dopisa izreče glede vsebine posredovanih dokumentov.

Predlagatelj se na dopis ni odzval ter ni zaprosil za podaljšanje roka za odgovor.

*

Dne 1. 10. 2025 je Zagovornik kršitelja in predlagatelja seznanil z ugotovljenimi dejstvi, okoliščinami in izvedenimi dokazi, ki so pomembni za izdajo ugotovitvene odločbe v postopku ugotavljanja diskriminacije, ter jima tako dal možnost, da se pred odločitvijo Zagovornika o tem izrečeta (dokument številka 0700-20/2025/16). Seznanil ju je s preliminarno ugotovitvijo, da iz navedb predlagatelja in v postopku izvedenih dokazov, z vsebino katerih ju je prav tako seznanil, izhaja, da je kršitelj kršil prepoved diskriminacije, saj je njegov zaposleni varnostnik predlagatelja izpostavil neposredni diskriminaciji na podlagi njegove barve polti. Kljub navedbi kršitelja, da posveča veliko pozornosti usposabljanju vseh zaposlenih na področju spoštovanja človekovih pravic in etičnega ravnanja, ta ni ponudil nobenega dokazila, iz katerega bi izhajalo, da navedbe predlagatelja o dogodkih v trgovini na dan 25. 4. 2025 ne držijo.

Kršitelj in predlagatelj se nista odzvala ter nista zaprosila za podaljšanje roka za odziv, zato jima je Zagovornik dne 13. 11. 2025 (dokument številka 0700-20/2025/17) dal dodatno možnost, da na dopis Zagovornika odgovorita, vendar tega nista storila.

*

Ureditev varstva pred diskriminacijo:

Ureditev na nacionalni ravni:

Diskriminacija je v 4. členu ZVarD opredeljena kot vsako neupravičeno dejansko ali pravno neenako obravnavanje, razlikovanje, izključevanje ali omejevanje ali opustitev ravnanja zaradi osebnih okoliščin, ki ima za cilj ali posledico oviranje, zmanjšanje ali izničenje enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, drugih pravic, pravnih interesov in ugodnosti. Skladno s prvim odstavkom 5. člena ZVarD enako obravnavanje pomeni odsotnost neposredne in posredne diskriminacije zaradi katere koli osebnosti okoliščine, kakor tudi odsotnost katerega koli drugega ravnanja, ki v skladu z ZVarD pomeni diskriminacijo.

Pri diskriminaciji mora biti razlog za slabšo obravnavo specifična osebna okoliščina. Med osebne okoliščine skladno s 1. členom ZVarD štejejo spol, narodnost, rasa ali etnično poreklo, jezik, vera ali prepričanje, invalidnost, starost, spolna usmerjenost, spolna identiteta in spolni

izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazba ali katerakoli druga osebna okoliščina. ZVarD k zagotavljanju varstva pred diskriminacijo oziroma enakega obravnavanja zavezuje tako državne organe, lokalne skupnosti, nosilce javnih pooblastil, kot tudi pravne in fizične osebe, ki morajo na vseh področjih oblastnega odločanja, delovanja v pravnem prometu in pri drugem svojem delovanju oziroma ravnanju v razmerju do tretjih oseb zagotavljati varstvo pred diskriminacijo oziroma enako obravnavanje vseh oseb.

Neposredna diskriminacija, katere obstoj zatrjuje predlagatelj v predmetnem postopku⁶, je opredeljena v prvem odstavku 6. člena ZVarD in sicer le-ta obstaja, če je oseba ali skupina oseb zaradi določene osebne okoliščine bila, je ali bi lahko bila v enakih ali podobnih situacijah obravnavana manj ugodno, kot se obravnava, se je obravnavala ali bi se obravnavala druga oseba ali skupina oseb.

O neposredni diskriminaciji v smislu navedene določbe tako govorimo, kadar so podani naslednji elementi:

- osebna okoliščina,
- poseg v zavarovano dobrino (človekovo pravico, svoboščino, drugo pravico, pravni interes ali ugodnost),
- prikrajšanje v primerjavi z drugimi posamezniki ali skupinami v primerljivem položaju,
- vzročna zveza med osebno okoliščino in obravnavo, ki jo je predlagatelj oziroma žrtev zatrjevanje diskriminacije deležen na področju družbenega življenja, ter
- odsotnost izjem od prepovedi diskriminacije, ki so podane, če različno obravnavanje temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna, potrebna in sorazmerna.

Le ravnanje, pri katerem so podani vsi omenjeni elementi, zakonsko gledano pomeni diskriminacijo.

Pravo Evropske unije

S 3. členom ZVarD se v pravni red Republike Slovenije v zvezi z varstvom pred diskriminacijo prenaša več direktiv Evropske unije (EU), med katere spada tudi Direktiva Sveta 2000/43/ES z dne 29. 6. 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost⁷. Ta direktiva se glede na določbo 3. člena (področja uporabe) uporablja glede pristojnosti, dodeljenih skupnosti, za vse osebe v javnem in zasebnem sektorju tudi v zvezi z dostopom do dobrin in storitev, ki so na voljo javnosti. Ker se predmetna zadeva nanaša na omenjeno področje, Zagovornik ugotavlja, da gre pri obravnavi predmetne zadeve tudi za uporabo prava EU, vključno z določbami Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (Listina)⁸. Listina v prvem odstavku 21. člena, podobno kot ZVarD v prvem odstavku 1. člena, prepoveduje vsakršno diskriminacijo na katerikoli podlagi, kot je denimo spol, rasa, barva kože, etnično ali socialno poreklo, genetska značilnost, jezik, vera ali prepričanje, politično ali drugo mnenje, pripadnost narodnostni manjšini, premoženje, rojstvo, invalidnost, starost ali spolna usmerjenost.

Na ravni EU se z diskriminacijo poleg organov za enakost⁹, med katere spada tudi Zagovornik, ukvarja Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA)¹⁰. Ta je na podlagi dognanj obsežne raziskave leta 2023 izdala že tretje posodobljeno poročilo o izkušnjah ljudi afriškega

⁶ ZVarD opredeljuje več oblik diskriminacije, od katerih sta osnovni obliki neposredna in posredna diskriminacija (6. člen ZVarD), poleg teh dveh oblik pa opredeljuje tudi druge oblike diskriminacije, in sicer nadlegovanje in spolno nadlegovanje, navodila za diskriminacijo, pozivanje k diskriminaciji in viktimizacijo (7. člen).

⁷ UR L št. 180/22 z dne 19. 7. 2000. Dostopno na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32000L0043>

⁸ UR L št. 202/389 z dne 7. 6. 2016. Dostopno na <https://pisrs.si/pregledPredpisaEU?celex=12012P-TXT>

⁹ Več o organih za enakost: <https://equineteurope.org/what-are-equality-bodies/>

¹⁰ Več o FRA - European union Agency for fundamental rights: <https://fra.europa.eu/en>

Varstvo pred rasno diskriminacijo na mednarodnopravni ravni:

Zaradi preprečevanja diskriminacije zaradi osebne okoliščine rase oziroma za boj proti rasizmu, sovraštvu do tujcev, antisemitizmu in nestrpnosti je bila pri **Svetu Evrope** leta 1993 ustanovljena Evropska komisija proti rasizmu in nestrpnosti (ECRI). Ta je v poročilu¹⁵ z dne 20. marca 2024 o rasizmu in diskriminaciji temnopoltih zapisala, da se temnopolti ljudje in ljudje afriškega porekla po vsej Evropi še vedno soočajo z rasizmom in diskriminacijo. Rasizem in diskriminacija proti temnopoltim osebam lahko imata več oblik, kot so rasno profiliranje, negativni stereotipi v medijih, neenakost v zastopanosti v službah, neposredna in posredna diskriminacija na različnih področjih življenja, sovražni govor ter nasilje iz sovraštva. ECRI je priznala tudi povezavo z dediščino in negativnim vplivom kolonializma in suženjstva, ki sta v mnogih evropskih državah pripeljala do globoko zakoreninjenega rasizma proti temnopoltim in ljudem afriškega porekla. Evropsko sodišče za človekove pravice (ESČP), ki je sodni organ, delujoč pri Svetu Evrope, uvršča diskriminacijo zaradi osebne okoliščine rase med hujše oblike diskriminacije (npr. v sodbi Wa Baile proti Švici¹⁶), saj ima takšna oblika diskriminacije lahko nevarne posledice.

Pomen pravice do enake obravnave v povezavi s pravico do osebnega dostojanstva:

Predlagatelj je zatrjeval poseg v pravico do enake obravnave v povezavi z osebno okoliščino rase. Rasna diskriminacija oziroma neenaka obravnava zaradi rase predstavlja poseg v človekove pravice in temeljne svoboščine, v pravico do enake obravnave, zlasti pa v pravico do osebnega dostojanstva, ki spada med osebnostne pravice in svoboščine. Slednje varujejo človekovo osebno dostojanstvo, njegovo zasebnost ter varnost in človeku pripadajo kot osebi, torej človeku kot takemu, že zato, ker obstaja, ter so neločljivo povezane s človekovo osebnostjo.¹⁷

¹⁷ Tako <https://e-kurs.si/cleni/34-clen/>

Človekovo osebno dostojanstvo in varnost varuje Ustava Republike Slovenije¹⁸ (Ustava) v 34. členu. V pravu EU je človekovo dostojanstvo varovano z določbo 1. člena Listine EU o temeljnih pravicah¹⁹. Prav tako se sklicevanje na človekovo dostojanstvo pojavi v preambulah številnih mednarodnopravnih listin, najprej v Ustanovni listini Združenih narodov 26. junija 1945, nato v Splošni deklaraciji človekovih pravic 10. decembra 1948 in v Mednarodnem paktu o državljanskih in političnih pravicah 19. decembra 1966. Tudi preambula Ustave izpostavlja svobodno demokratično ustavno ureditev, ki zagotavlja temeljne človekove pravice in svoboščine in ki postavlja v ospredje človekovo dostojanstvo in njegovo duhovno, politično in gospodarsko svobodo.²⁰

Pravilo o obrnjenem dokaznem bremenu:

V postopkih obravnave diskriminacije velja glede dokazovanja posebno pravilo obrnjenega dokaznega bremena, ki predstavlja izjemo od klasičnih pravil dokazovanja (da mora tisti, ki nekaj trdi, to tudi dokazati). Pravilo o obrnjenem dokaznem bremenu je bistveno za učinkovito pravno varstvo pravice do enake obravnave in je bilo skozi sodno prakso EU in preko že omenjenih direktiv²¹ uveljavljeno tudi v slovenski zakonodaji, in sicer v 40. členu ZVarD.

V skladu s pravilom obrnjenega dokaznega bremena mora predlagatelj oziroma tisti, ki zatrjuje diskriminacijo, le-to najprej izkazati v skladu z dokaznim standardom »prima facie / na prvi pogled²²«. Izkazati mora torej dejstva, iz katerih »na prvi pogled« izhaja diskriminatornost ravnanja kršitelja. V trenutku, ko predlagatelj diskriminacijo izkaže v skladu z dokaznim standardom »prima facie / na prvi pogled«, se dokazno breme prenese na domnevnega kršitelja, ki mora dokazati, da ni kršil prepovedi diskriminacije, oziroma da je neenako obravnavanje dopustno v skladu z zakonom. Razlog za uvedbo tega pravila je neravnovesje moči med strankama, ko so kršitelji na eni strani pogosto subjekti na poziciji moči, žrtve pa so zaradi svojih osebnih okoliščin v ranljivem položaju. Poleg navedenega pomaga obrnjeno dokazno breme uravnotežiti situacijo, ko imajo kršitelji praviloma več informacij in več možnosti vplivati na potek postopka, žrtve pa zaradi svojega specifičnega, pogosto tudi ranljivega, položaja ne morejo pridobiti dokazov, ki bi jasno pokazali, da so bile diskriminirane.

Pravilo obrnjenega dokaznega bremena ne znižuje dokaznih standardov, temveč le razporeja dokazno breme med žrtvijo in kršiteljem. Kršitelj, ki ne predloži relevantnih dokazov, ne poda ustreznih pojasnil ali svojih trditev ne konkretizira, ne izpolni svojega dokaznega bremena. Posledično domneva diskriminacije ostane neizpodbita. Diskriminacija velja za dokazano, ker se kršitelj ni razbremenil domneve, in ne zato, ker bi bil dokazni standard nižji. To omogoča učinkovito varstvo pred diskriminacijo v okoliščinah, kjer je razmerje moči med strankami postopka (žrtvijo diskriminacije in kršiteljem prepovedi diskriminacije) asimetrično.

*

Ugotovitve Zagovornika:

Po ugotovitvi, da je predlagatelj v skladu z dokaznim standardom »prima facie - na prvi pogled« pokazal, da bi v obravnavani zadevi lahko šlo za diskriminacijo, je Zagovornik zaradi nadaljnje razjasnitve dejanskega stanja zadeve opravil poizvedbe, predvsem pri kršitelju. Omenjene poizvedbe so se nanašale na trditve predlagatelja, s katerimi je ta izkazal diskriminacijo »na

¹⁸ Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS/I, št. 33/91, Uradni list RS, št. 42/97 - UZS68, 66/00 - UZ80, 24/03 - UZ3a, 47, 68, 69/04 - UZ14, 69/04 - UZ43, 69/04 - UZ50, 68/06 - UZ121,140,143, 47/13, 47/13, 75/16 - UZ70a, 92/21 - UZ62a)

¹⁹ Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (Uradni list Evropske unije 2012/C 326/2 z dne 26. 10. 2012)

²⁰ Tako <https://e-kurs.si/cleni/34-cleni/>

²¹ Direktive, ki so bile prenešene v pravni red Republike Slovenij, so našteje v 3. členu ZVarD.

²² V pravni teoriji se glede dokaznega standarda uporablja izraz »prima facie« oziroma »na prvi pogled« npr.: FRA Handbook on European Non - Discrimination Law (2018), str. 228.

prvi pogled«. Zagovornik je kršitelju zastavil številna konkretna vprašanja (dokument številka 0700-20/2025/11). Kršitelj se je odzval z odgovorom dne 9. 7. 2025 (dokument številka 0700-20/2025/12), vendar na nekatera zastavljena vprašanja ni odgovoril, ni predložil listin v skladu s pozivi Zagovornika, pa tudi sicer svojih trditev ni konkretiziral, čeprav ga je Zagovornik na to v ponovljeni poizvedbi (dokument številka 0700-20/2025/13) ter v dveh dopisih (dokumenta številka 0700-20/2025/16 in 0700-20/2025/17) opozoril, pri čemer ga je Zagovornik ponovno opozoril tudi na pravilo o obrnjenem dokaznem bremenu. Zaradi navedenega je domneva o diskriminaciji ostala neizpodbita, kot bo podrobno pojasnjeno v nadaljevanju.

*

Ugotovitve glede dejanskega stanja:

Zagovornik je v postopku ugotovil, da je predlagatelj **dne 25. 4. 2025 nakupoval v trgovini, kjer je ob 14.11 uri opravil nakup**. Predlagatelj je namreč predložil kopijo računa z dne 25. 4. 2025 ob 14.11. uri (2.11 PM) v višini 39,95 evrov ter dokazilo, da je bil navedeni znesek po priloženem računu dne 26. 4. 2025 odtegnjen z njegovega bančnega računa, pa tudi kršitelj je navedenemu pritrdil, ko se je glede obravnavanega dogodka izrekal oziroma opredeljeval (dokument številka 0700-20/2025/12) oziroma ko ugotovitvam Zagovornika (dokumenta številka 0700-20/2025/16 in 0700-20/2025/17) ni nasprotoval.

*

Zagovornik je na podlagi neprerekanih trditev predlagatelja ugotovil tudi, da je **varnostnik predlagatelja med nakupovanjem spremljal in opazoval**, da je po tem, ko je zapustil trgovino, **varnostnik od predlagatelja zahteval, da se vrne nazaj v trgovino**, ter da je predlagatelj ob tem **varnostniku ponudil svojo nakupovalno vrečko v pregled**, pri čemer so bili v vrečki kupljeni čevlji in **račun**, ki je dokazoval, da je predlagatelj čevlje dejansko kupil. Zagovornik je v dokaznem postopku nadalje ugotovil, da je predlagatelj izkazal, da ga je **varnostnik v prisotnosti drugih kupcev in obiskovalcev trgovine potiskal proti sobi za osebje**.

Navedeno izhaja iz navedb predlagatelja, pa tudi kršitelj je v odgovoru na Zagovornikovo poizvedbo (dokument številka 0700-20/2025/12) potrdil, da je zoper predlagatelja dejansko izvedel določen ukrep, ki pa naj bi sicer bil rutinskega značaja. Kršitelj ni zanikal, da bi varnostnik postopal na opisan način, čeprav ga je Zagovornik seznanil (dokumenta številka 0700-20/2025/16 in 0700-20/2025/17) s predlagateljevimi trditvami ter s tem, da predlagatelju po izvedenem dokaznem postopku ob uporabi pravila obrnjenega dokaznega bremena iz 40. člena ZVarD verjame. S pavšalnimi navedbami, da je šlo za dogodek rutinskega značaja, glede katerega naj bi glede na navedbe kršitelja v odgovoru na Zagovornikovo poizvedbo (dokument številka 0700-20/2025/12) obstajal utemeljen sum, ter da sum kraje ni bil izražen ali nakazan na podlagi osebne okoliščine kupca, kršitelj ni ovrgel navedb predlagatelja glede poteka dogodkov. Hkrati s tem, da ni pojasnil, katere okoliščine obravnavanega dogodka naj bi pri varnostniku v konkretni situaciji vzbudile konkretni utemeljeni sum oziroma sum kraje ter na kaj se je omenjeni utemeljeni sum nanašal, ni odgovoril na izrecno Zagovornikovo vprašanje oziroma tudi ni podal drugih trditev, s katerimi bi ovrgel predlagateljeve navedbe.

*

Zagovornik je ob uporabi že omenjene določbe 40. člena ZVarD ugotovil tudi, da je **varnostnik po dogodku predlagatelju rekel, da temnopoltim ne zaupa**.

Kot že pojasnjeno, je predlagatelj takšno trditev podal v predlogu, Zagovornik pa jo je v skladu z dokaznim standardom »prima facie - na prvi pogled« ocenil za prepričljivo. Pri tem je upošteval specifični položaj predlagatelja, ki s konkretnimi dokazili o vsebini varnostnikove

izjave ni razpolagal in tudi ni mogel razpolagati. Tako se je dokazno breme glede vsebine varnostnikove izjave preneslo na kršitelja, ki je v postopku imel možnost, da dokaže, da predlagateljeva trditev ne drži.

Kršitelj je sicer zatrjeval, da varnostnik ni neprimerno komuniciral s predlagateljem ali izražal mnenja glede njegove rase, s čimer je smiselno nasprotoval takšni trditvi predlagatelja. Vendar pa v zvezi s tem ni predložil nikakršnih dokazov oziroma konkretnih trditev glede ravnanja konkretnega varnostnika v obravnavani situaciji oziroma ni izkazal vsebine varnostnikove morebitne izjave o tem, kako je obravnavani dogodek potekal. Tako se kršitelj, ki ga je Zagovornik seznanil (dokument številka 0700-20/2025/16) s predlagateljevo trditvijo ter s tem, da predlagatelju po izvedenem dokaznem postopku ob uporabi pravila obrnjenega dokaznega bremena iz 40. člena ZVarD verjame, s pavšalnimi oziroma posplošenimi trditvami, da v podjetju spoštujejo človekove pravice in zavračajo diskriminacijo, ni uspel razbremeniti in dokazati, da varnostnik po dogodku predlagatelju ni rekel, da temnopoltim ne zaupa.

*

Ugotovitve glede elementov diskriminacije:

V predmetni zadevi je predlagatelj zatrjeval neposredno diskriminacijo. Zato je Zagovornik v dokaznem postopku ugotavljal obstoj vsakega posameznega elementa le-te.

- *osebna okoliščina*

V predmetni zadevi je predlagatelj zatrjeval diskriminacijo na podlagi osebne okoliščine rase, iz navedb predloga pa glede tega izhaja, da je predlagatelj temnopolit oziroma, da je glede svojih telesnih značilnosti pripadnik temnopolte rasne skupine²³. Takšni trditvi predlagatelja kršitelj ni nasprotoval, zato Zagovornik ugotavlja, da je zatrjevana **osebna okoliščina rase** pri predlagatelju podana.

- *področje družbenega življenja*

Predlagatelj je zatrjeval, da se je diskriminacija zgodila s strani varnostnika med nakupovanjem v trgovini, torej na področju **izvajanja storitev varovanja glede dostopa do dobrin in storitev, ki so na voljo javnosti**. Na tem področju je varstvo pred diskriminacijo zagotovljeno, saj ZVarD v prvem odstavku 2. člena zagotavlja varstvo pred diskriminacijo na vseh področjih družbenega življenja. K spoštovanju določb ZVarD na vseh področjih družbenega življenja so poleg državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil zavezane tudi pravne in fizične osebe, torej tudi kršitelj.

- *prikrajsanje v primerjavi z drugimi posamezniki ali skupinami v primerljivem položaju*

Zagovornik je na podlagi predlagateljevih trditev o očitnem rasnem profiliranju ter diskriminaciji na podlagi barve kože oziroma rasni diskriminaciji med drugim prepoznal trditev o tem, da je bil predlagatelj slabše obarvan v primerjavi z drugimi kupci. Upošteva predlagateljev položaj oziroma okoliščino, da predlagatelj ne razpolaga in tudi ne more razpolagati s podatki o tem, kako kršitelj obravnava ostale stranke trgovine, je Zagovornik štel, da je predlagatelj s svojimi trditvami v skladu z dokaznim standardom »prima facie - na prvi pogled« izkazal, da je bil prikrajsan v primerjavi z drugimi posamezniki, ki so z njim v primerljivem položaju.

²³ Ljudje se med seboj razlikujemo po telesnih značilnostih, ki se dedujejo (barva kože, barva in oblika las, oblika lobanje ...). Glede telesne značilnosti barve kože poznamo tri velike rasne skupine: belo - belopolta rasa, rumeno - rumena rasa in črno - temnopolta rasa (tako npr. na:

https://www2.arnes.si/~o4osce/gradiva/geo/amerika/6prebivalstvo/rasna_sestava.html)

S tem je seznanil kršitelja (dokumenta številka 0700-20/2023/11 in 0700-20/2025/13), ki je imel v postopku možnost, da dokaže nasprotno. Zagovornik je kršitelju zastavil tudi vprašanja oziroma ga je pozval k predložitvi podatkov, s katerimi bi se kršitelj lahko razbremenil in pokazal, da predlagatelja ni obravnaval nič slabše, kot ostale kupce v trgovini, in sicer ga je med drugim pozval, naj pojasni, kolikokrat so varnostniki v omenjeni trgovini opravili podobne preglede dne 25. 4. 2025 in kolikokrat v posameznih mesecih leta 2025, pri čemer je Zagovornik domnevnega kršitelja pozval tudi, da posreduje zapise oziroma evidence o takšnih pregledih oziroma ukrepih; pozval pa ga je tudi, da pojasni na podlagi kakšnih kriterijev se varnostniki odločajo, katere kupce bodo nadzorovali. Zagovornik je pri tem upošteval, da mora kršitelj v skladu z določbama petega in šestega odstavka 57. člena ZZasV-1, ki se nanašata na poročanje o uporabi ukrepov varnostnika, s takšnimi podatki razpolagati. Kršitelj je tako dobil možnost, da se razbremeni glede očitka, da je predlagatelja obravnaval slabše kot druge kupce v trgovini, in sicer bi se lahko razbremenil tako, da bi predložil podrobnejše podatke o opravljenih varnostnih pregledih, da bi Zagovornik lahko ugotovil, v kakšnih primerih, na podlagi kakšnih sumov oziroma opazanj ter zoper koga je kršitelj v letu 2025 izvajal ukrepe ter kakšni so ti ukrepi bili. Kršitelj na vprašanje ni podal konkretnega odgovora, je pa navedel, da je pregled oziroma preverjanje vsebine vrečke standarden postopek, ki velja za vse kupce v primeru zaznanih neskladij. Takšno trditev kršitelja, ki ni podprta z nikakršnimi konkretnimi dokazi (za predložitev katerih je bil kršitelj celo izrecno pozvan), je Zagovornik ocenil za pavšalno, še posebej zato, ker kršitelj ni pojasnil, kakšna neskladja je glede predlagatelja zaznal, zato kršitelj s takšnimi odgovori na Zagovornikova vprašanja oziroma tudi ne s svojimi siceršnjimi navedbami ni izpodbil trditve predlagatelja, da ga je varnostnik **obravnaval slabše, kot obravnava druge kupce**. S tem je obstoj prikrajšanja predlagatelja v primerjavi z ostalimi kupci, ki so z njim v primerljivem položaju, izkazan.

- *poseg v zavarovano dobrino (človekovo pravico, svoboščino, drugo pravico, pravni interes ali ugodnost),*

Predlagatelj je v predlogu navedel, da se je dogodek delno odvijal pred očmi drugih strank v trgovini, ravnanje varnostnika pa je opisal kot nespoštljivo, ponižujoče in kot rasno diskriminacijo, torej je zatrjeval poseg v človekove pravice in temeljne svoboščine, zlasti v **pravico do enake obravnave**, posledično pa tudi v pravico do osebnega dostojanstva. Kršitelj je sicer obžaloval, da je predlagatelj doživel neprijetno izkušnjo, ter poudaril, da je bil namen varnostnika zakonito izvajanje nalog varovanja in ne poniževanje predlagatelja, s čimer je smiselno zatrjeval, da varnostnik ni imel namena, da bi posegal v predlagateljevo pravico do enake obravnave oziroma do osebnega dostojanstva. Vendar za obstoj diskriminacije oziroma za ugotovitev posega v zavarovano dobrino ni potreben namen kršitelja nekoga diskriminirati; dovolj je, da je do diskriminacije prišlo oziroma bi do nje lahko prišlo²⁴. Glede na navedeno in v povezavi z ostalimi razlogi te odločbe je Zagovornik ugotovil, da je v obravnavani zadevi poseg v pravico do enake obravnave v povezavi s pravico do osebnega dostojanstva izkazan.

- *vzročna zveza med osebno okoliščino in obravnavo, ki jo je predlagatelj oziroma žrtev zatrjevanje diskriminacije deležen*

Predlagatelj je s tem, ko je zatrjeval, da je v obravnavani zadevi šlo za rasno profiliranje, zatrjeval obstoj vzročne zveze med njegovo osebno okoliščino rase in postopanjem varnostnika, ki ga je zaradi njegove temne polti obravnaval drugače, kot obravnava druge obiskovalce trgovine.

V postopku je bila potrjena navedba predlagatelja, da mu je varnostnik rekel, da temnopoltim ne zaupa. Izkustveno logično je, da varnostnik tiste kupce oziroma obiskovalce trgovine, ki jim ne zaupa, bolj spremlja in nadzoruje ter zoper njih hitreje in strožje ukrepa. Iz izjave varnostnika, da ne zaupa temnopoltim, je tako mogoče sklepati, da varnostnik temnopolte

²⁴ VSL Sodba in sklep II Cp 1016/2021 z dne 14. 7. 2021, dostopno na: <https://pisrs.si/sodnaPraksa?idECLI=ECLI:SI:VSLJ:2021:II.CP.1016.2021>

kupce (ki jim ne zaupa, ker so temnopolti) intenzivneje spremlja in nadzoruje, kot kupce, ki niso temnopolti, oziroma da zoper temnopolte kupce (ki jim ne zaupa, ker so temnopolti) strožje ukrepa, kot zoper kupce, ki niso temnopolti.

Predlagatelj je sicer povzel varnostnikovo izjavo, da naj bi se varnostnik bal, da bo predlagatelj pobegnil, pri čemer pa v dokaznem postopku niso bili ugotovljeni razlogi, zakaj bi se varnostnik lahko upravičeno bal bega predlagatelja. Nadalje je kršitelj pojasnil, da je šlo za pregled predlagateljeve vrečke, ki je standardni postopek v primeru zaznanih neskladij, iz česar bi lahko izhajalo, da je varnostnik v zvezi s predlagateljem zaznal določena neskladja, vendar pa kršitelj ni pojasnil, kakšna bi naj ta neskladja bila. Kršitelj je navedel tudi, da je bil obravnavani dogodek izključno rutinskega značaja ter da je šlo za izvedbo ukrepov, ker so obstajali utemeljeni razlogi. Vendar pa kršitelj svojih navedb ni konkretiziral in ni pojasnil, kakšne ukrepe varovanja je varnostnik v kritičnem času zoper predlagatelja izvajal oziroma kakšni utemeljeni razlog za njihovo izvedbo so bili podani, zato je Zagovornik ugotovil, da so bile trditve kršitelja presplošne oziroma premalo konkretizirane, da bi kršitelj lahko z njimi ovrgel trditve predlagatelja.

Upošteva se zgoraj navedeno v povezavi z okoliščino, da v dokaznem postopku kršitelj ni pojasnil drugačnih razlogov za ravnanje varnostnika v konkretnem primeru (npr. razlogov, zakaj ga je spremljal in opazoval med nakupovanjem; oziroma kaj je bil povod za to, da je sledil predlagatelju iz trgovine in ga ustavil), je Zagovornik ugotovil, da je varnostnik predlagatelja zaradi njegove temne polti intenzivnejše spremljal in nadzoroval ter je zoper njega strožje ukrepal, da je torej zoper predlagatelja zaradi barve njegove polti postopal drugače, kot postopa zoper druge kupce, ki niso temnopolti.

Zagovornik je glede na navedeno zaključil, da je v predmetni zadevi tudi obstoj **vzročne zveze med ravnanjem varnostnika in barvo polti predlagatelja** izkazan.

- *odsotnost izjem od prepovedi diskriminacije*

V predmetni zadevi gre za področje izvajanja storitev varovanja glede dostopa do dobrin in storitev, ki so na voljo javnosti. Tudi na tem področju družbenega življenja mora biti varstvo pred diskriminacijo zagotovljeno, razen če obstajajo izjeme od prepovedi diskriminacije iz 13. člena ZVarD, ki so podane, če različno obravnavanje temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna, potrebna in sorazmerna.

Kršitelj v postopku ni pojasnil, kakšen cilj je s svojim ravnanjem zasledoval, prav tako ni zatrjeval, da bi bil poseg potreben za zagotavljanje varnosti ali za preprečevanje kaznivega ravnanja oziroma ni podal nobenih drugih trditev, s katerimi bi zatrjeval odsotnost izjem od prepovedi diskriminacije. Ker tudi Zagovornik sam v postopku ni ugotovil, da bi bile v obravnavani zadevi podane izjeme od prepovedi diskriminacije, je zaključil, da le-te **niso podane**.

Zagovornik je kršitelja večkrat seznanil s pravili postopka ugotavljanja diskriminacije, s pravilom o obrnjenem dokaznem bremenu ter s svojo oceno, da je predlagatelj s svojimi trditvami in predloženimi dokazi v skladu z dokaznim standardom »prima facie - na prvi pogled« dokazal, da ga je varnostnik zaradi njegove osebne okoliščine obravnaval slabše kot druge kupce. Pri kršitelju je opravil tudi poizvedbe in mu zastavil konkretna vprašanja, ter mu tako dal možnost, da se razbremeni, vendar kršitelj na nekatera od vprašanj kljub več pozivom ni odgovoril ter tudi sicer ni dokazal, da trditve predlagatelja ne držijo.

Zagovornik je tako v dokaznem postopku ob uporabi pravila o obrnjenem dokaznem bremenu iz 40. člena ZVarD ugotovil, da je kršitelj oziroma varnostnik predlagatelja med nakupovanjem, ko ga je spremljal in nadzoroval, ter tudi po tem, ko je predlagatelj odšel iz trgovine, obravnaval manj ugodno oziroma ga je nadzoroval bolj strogo kot druge kupce. V postopku je bilo nadalje ugotovljeno, da je varnostnik predlagatelja tako obravnaval zaradi njegove osebne okoliščine rase, saj ima predlagatelj temno polt. Varnostnik je s svojim ravnanjem posegel v predlagateljevo pravico do enake obravnave oziroma v njegovo pravico do osebnega dostojanstva, tak poseg pa je bil neupravičen, saj izjeme od prepovedi diskriminacije v postopku niso bile ugotovljene.

Na podlagi navedenega je Zagovornik ugotovil, da je v obravnavani zadevi izkazan obstoj vseh zakonskih znakov neposredne diskriminacije, zato je odločil, kot izhaja iz 1. točke izreka te odločbe.

*

Skladno s prvim odstavkom 35. člena ZVarD je postopek pri Zagovorniku za stranke brezplačen. Zato je Zagovornik odločil, da posebni stroški v tem postopku niso nastali, kakor izhaja iz 2. točke izreka te odločbe.

Pouk o pravnem sredstvu:

Zoper to odločbo ni pritožbe, dovoljen pa je upravni spor. Upravni spor stranka sproži s tožbo, ki jo v 30 dneh od vročitve odločbe vloži na Upravno sodišče Republike Slovenije, Fajfarjeva ulica 33, 1000 Ljubljana. Tožbo vloži neposredno pisno ali jo pošlje po pošti. Skupaj z morebitnimi prilogami jo vloži v najmanj treh izvodih. K njej mora priložiti tudi to odločbo v izvirniku ali prepisu.

Postopek vodila:
Petra Klepec LL.M. (ZRN)
Samostojna svetovalka Zagovornika

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Poslano:

- Kršitelj - po ZUP,
- Predlagatelj - po ZUP,
- Zbirka dok. gradiva.